

Аграрний союз України
Аналітичний центр



ДОРОГОВКАЗИ

сформовані в результаті дебатів в регіонах щодо
розвитку сільських територій в контексті Угоди про асоціацію «Україна-ЄС»
(стандарти для продукції, фітосанітарне благополуччя, запровадження інновацій)

Дебати були проведені в шести обласних містах України в рамках реалізації проекту «Дебати в регіонах щодо розвитку сільських територій в контексті Угоди про асоціацію Україна-ЄС», який виконував ГО «Аналітичний центр Аграрного союзу» за сприяння Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках грантового компоненту проекту «Громадська синергія» та під егідою Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна-ЄС.

Шановний читачу,

Маємо нагоду представити вам результати реалізації проекту «Дебати в регіонах щодо розвитку сільських територій в контексті Угоди про асоціацію «Україна-ЄС», який протягом березня –жовтня 2018 року виконувала ГО «Аналітичний центр Аграрного союзу України».

Метою дебатів було на розкриття змісту Глав 17, 3, 4, 9 Угоди про асоціацію лідерами місцевого самоврядування, аграрною спільнотою та виробниками продуктів харчування і усвідомлення завдань щодо дотримання стандартів, забезпечення фітосанітарного благополуччя, економічних та правових механізмів запровадження інновацій, які кожен з них має виконувати для того, щоб євроінтеграція була переведена в практичну площину, а відтак стала успішною і дієвою.

В ході дебатів експерти показали взаємозв'язок між відповідними розділами Угоди про асоціацію, спонукали учасників до творчого пошуку свого місця в царині євроінтеграційних процесів. Кожен мав змогу висловити своє бачення, сумніви, пропозиції.

Сподіваємося, що в результаті народилася істина.

Сформовані в результатів дебатів дороговкази щодо розвитку сільських територій в контексті Угоди про асоціацію «Україна-ЄС» в частині подолання технічних бар'єрів, санітарних і фітосанітарних заходів, інтелектуальної власності презентує команда проекту:



**Юлія
Алексеева,**
керівник
проекту



**Лариса
Старікова,**
керівник
ГО Аналітичний
центр АСУ»



**Тетяна
Тимошенко,**
експерт
з питань
технічного
регулювання



**Юлія
Слива,**
експерт з питань
санітарного та
фітосанітарного
захисту



**Артур
Лі,**
експерт з питань
інтелектуальної
власності

Хто має виконувати угоду про асоціацію?



- Завдання з наближення національної політики і законодавства виконують органи державної влади у відповідності до планів імплементації Угоди про асоціацію
- За виконанням євроінтеграційних планів Урядом слідкує **Платформа громадянського суспільства**, до якої входять інститути громадянського суспільства, яка також роблять свій внесок у виконання Угоди про асоціацію
- За дотриманням сталого розвитку в процесі євроінтеграції і відкриття ринків слідкує **Дорадча група сталого розвитку**
- Верства та інститути громадянського суспільства мають слідувати політиці євроінтеграції і дотримуватися норм законодавства України
- Для прискорення виконання завдань виходу на європейські ринки і інших завдань євроінтеграції виробники можуть орієнтуватися безпосередньо на європейське законодавство (у тому разі, коли воно не вступає у протиріччя з законодавством України)

Що робить держава?



- Органи державної виконавчої влади – Президент України, Кабінет Міністрів України формують національну політику у відповідності до європейських політик і практик
- Верховна Рада України приймає національне законодавство у відповідності до національних політик та євроінтеграційних зобов'язань України
- Центральні органи виконавчої влади, обласні держадміністрації реалізують політику, сформовану вищими органами виконавчої влади шляхом ухвалення законодавчо-нормативних актів, гармонізованих з нормативними документами ЄС
- Посадові особи органів державної влади беруть участь в роботі органів ЄС та органів, створених на виконання Угоди про асоціацію (відповідно до своєї компетенції)
- Держава використовує ресурси Державного бюджету України для виконання завдань з реалізації гармонізованої національної політики та євроінтеграційних зобов'язань України (у тому числі кошти державних запозичень)

Що робить суспільство?



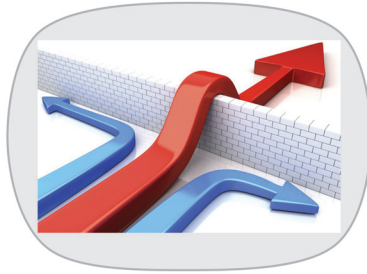
- Навіть у разі повної і остаточної гармонізації національного законодавства цілі євроінтеграції не можуть бути досягнутими, якщо в євроінтеграційний процес не включаться всі верства суспільства

- Бізнес має знайомитися з відповідними Білими та Зеленими книгами, директивами ЄС для того, щоб вірно обрати шляхи свого стратегічного розвитку, а також з регламентами ЄС, щоб успішно оперувати на європейських ринках вже сьогодні

- Інститути громадянського суспільства мають знайомитися з європейськими політиками і практиками для того, щоб вести професійний діалог з владою і поширювати знання у суспільстві

- Громадяни України мають бути свідомими своїх громадянських прав, знати яким чином і через які інститути вони реалізуються в країнах ЄС, вимагати від органів влади, вітчизняного бізнесу, інститутів громадянського суспільства створення належних умов для реалізації своїх економічних і соціальних прав

Технічні бар'єри: що це?



ТЕХНІЧНИЙ РЕГЛАМЕНТ



СТАНДАРТ

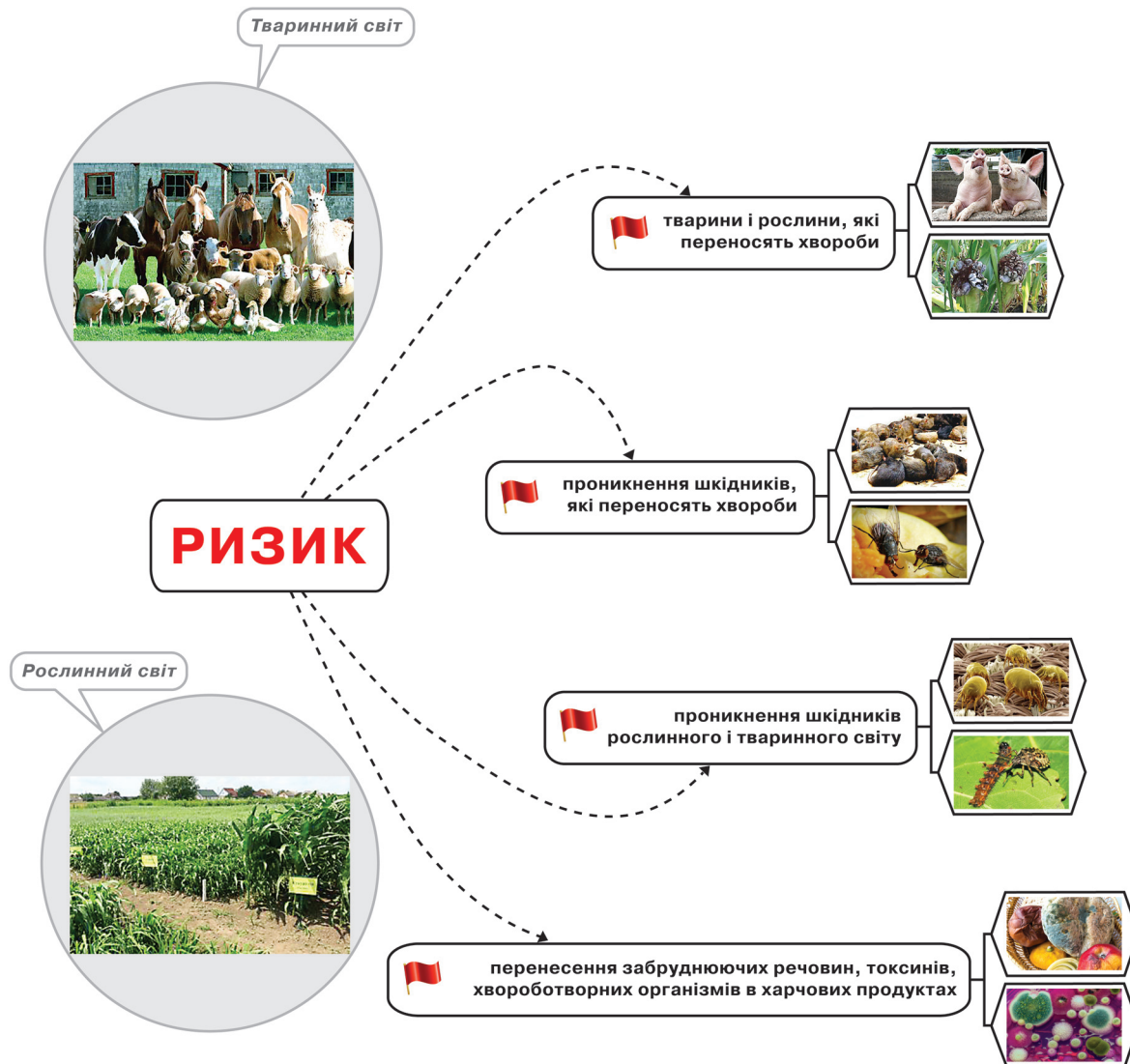


ОЦІНКА ВІДПОВІДНОСТІ



- Технічні бар'єри в міжнародній торгівлі – це невідповідність національних технічних нормативів (технічних регламентів), стандартів та процедур контролю за дотриманням нормативів та стандартів, яка перешкоджає вільній міжнародній торгівлі
- Технічний регламент – це національний документ, що встановлює **обов'язкові до виконання** характеристики товару чи пов'язаного з ним процесу та методу виробництва, включно з процедурами управління виробництвом, вимогами щодо термінології, позначення, пакування, маркування, етикетування
- Стандарт – це документ, затверджений компетентним органом, який містить правила, настанови чи характеристики стосовно товарів чи пов'язаних з ними процесів і методів виробництва, **дотримання яких не є обов'язковим**
- Оцінка відповідності – це будь-яка пряма або опосередкована процедура, яка застосовується з метою визначення дотримання вимог технічних регламентів або стандартів

Санітарні & Фітосанітарні заходи: що це?



• Санітарні та фітосанітарні заходи – це вимоги до здоров'я представників рослинного та тваринного світу, а також продукції з них, які застосовуються при перетині кордонів

• Санітарні та фітосанітарні заходи включають:

> національну законодавчо-нормативну базу і нормативну базу неурядових компетентних інститутів і організацій

> методи оброблення і виробництва, процедури здійснення випробувань, інспектування, сертифікації і схвалення

> карантинні режими разом з вимогами щодо перевезення і утримання рослин та тварин, включаючи матеріали, необхідні при транспортуванні

> положення про статистичні методи, процедури вибіркового контролю, методи оцінки ризиків

> вимоги до пакування та маркування, які стосуються безпеки харчових продуктів

Інтелектуальна власність: як це працює?

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК



створення і
комерційне
використання
інноваційних
продуктів та
продуктів творчої
діяльності

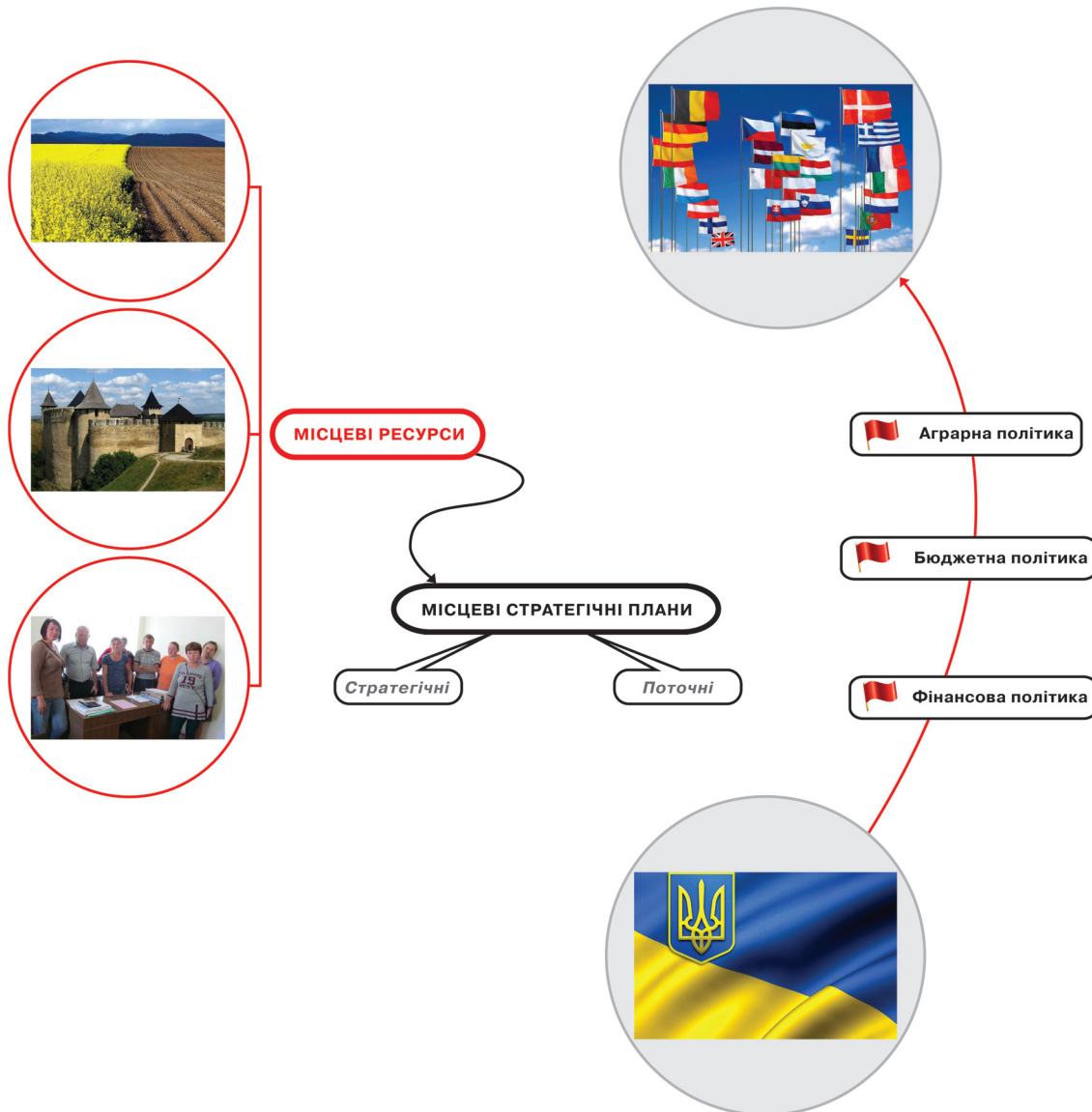


належний та ефективний рівень
охорони і захисту прав інтелектуальної
власності



- Інноваційний розвиток економіки – це наслідок інтелектуальної діяльності суспільства, результат ефективної реалізації права інтелектуальної власності його громадян
- Суспільство має створити умови для творчої діяльності, спрямованої на створення інноваційних продуктів та продукції творчої діяльності
- Національне законодавство має забезпечити надійну охорону і захист прав інтелектуальної власності
- Об'єкти інтелектуальної власності мають бути документованими і захищеними у відповідності до норм Глави IV Цивільного кодексу України
- З економічної точки зору об'єкти інтелектуальної власності існують у вигляді або продуктів, або активів і мають обліковуватися на балансах суб'єктів господарювання відповідно до стандартів бухобліку
- За використання об'єктів права інтелектуальної власності в якості активу автори отримують роялті, на користування продуктом авторами надається ліцензія

Розвиток сільських територій: за рахунок чого?



- В основі розвитку сільських територій лежать ресурси: матеріальні, перш за все земля, і нематеріальні – територіальні переваги, культурна спадщина, людський потенціал тощо

- Ефективність використання місцевих ресурсів безпосередньо пов'язана з якістю стратегічного і операційного планування розвитку економічного і соціального потенціалу сільських територій

- Держава має створити умови для реалізації ресурсного потенціалу сільських територій шляхом формування і реалізації національних політик у сфері:

- > розвитку сільських територій, аграрного сектору та харчової промисловості

- > бюджету

- > фінансів та грошово-кредитного забезпечення інноваційного розвитку національної економіки

- Національні секторальні політики України мають бути узгодженими з відповідними секторальними політиками ЄС

Що робить місцеве самоврядування?

(міська аудиторія)



• Завдання органів місцевого самоврядування міської аудиторії, до якої входять міста та селища, зокрема, полягають у:

> сприянні дотриманню норм законодавства та стандартів на продукцію, санітарних та фітосанітарних норм та правил місцевими промисловими підприємствами, малим та середнім бізнесом, домогосподарствами населення

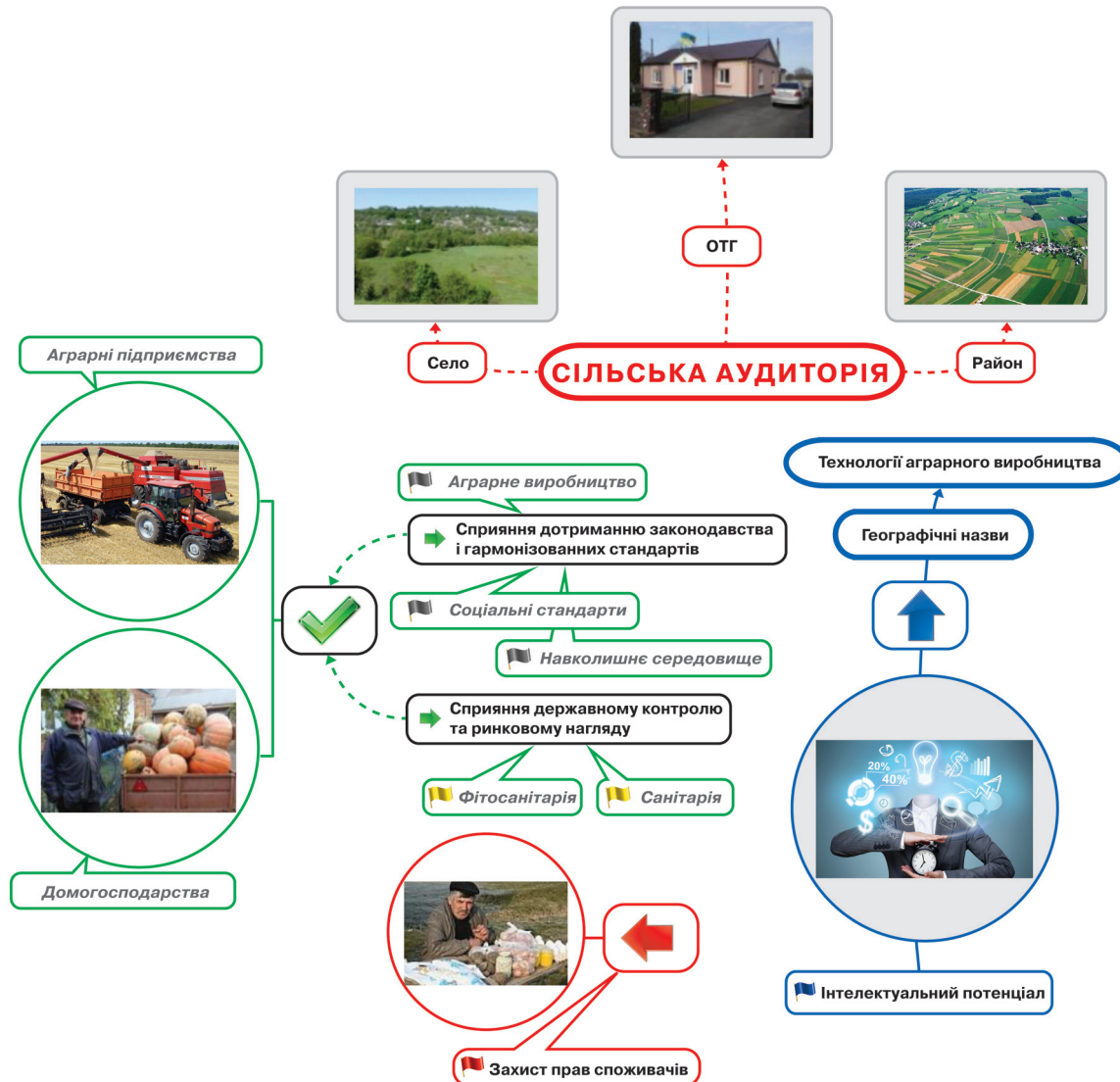
> розробці та впровадженні заходів на захист прав споживача промислової, аграрної та харчової продукції

> розробці місцевих стратегій та планів, спрямованих на економічний та соціальний розвиток з урахуванням норм Угоди про асоціацію, європейських політик та практик

> інвентаризації місцевих матеріальних і нематеріальних ресурсів і спрямування їх на досягнення цілей місцевого економічного та соціального розвитку

> підтримці творчих особистостей, інноваційних розробок і захисті прав інтелектуальної власності

Що робить місцеве самоврядування? (сільська аудиторія)



• Завдання органів місцевого самоврядування сільської аудиторії, до якої входять села, об'єднані територіальні громади (ОТГ) та сільські райони, зокрема, полягають у:

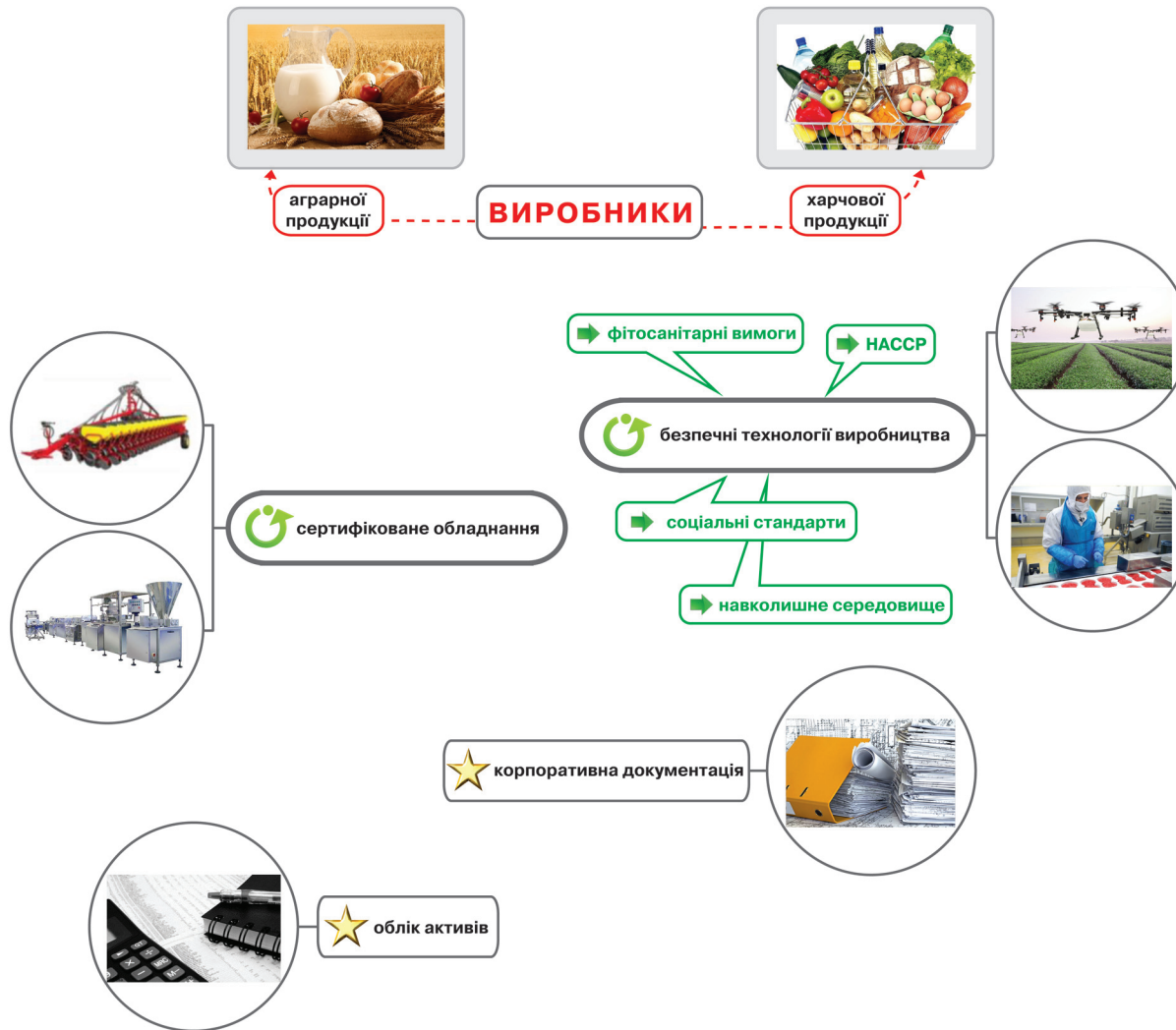
> сприянні дотриманню аграрними виробниками – холдингами, традиційними господарствами, фермерами, особистими селянськими господарствами – норм законодавства щодо аграрної продукції, технологій її безпечного виробництва, соціальних та екологічних стандартів, санітарних та фітосанітарних норм та правил

> сприянні здійсненню державного контролю та ринкового нагляду за діяльністю аграрних підприємств та домогосподарств

> розробці та впровадженні заходів на захист прав місцевого споживача

> інвентаризації місцевих матеріальних і нематеріальних ресурсів, у тому числі традиційних технологій аграрного виробництва, географічних зазначень і спрямування їх на досягнення цілей розвитку сільських територій

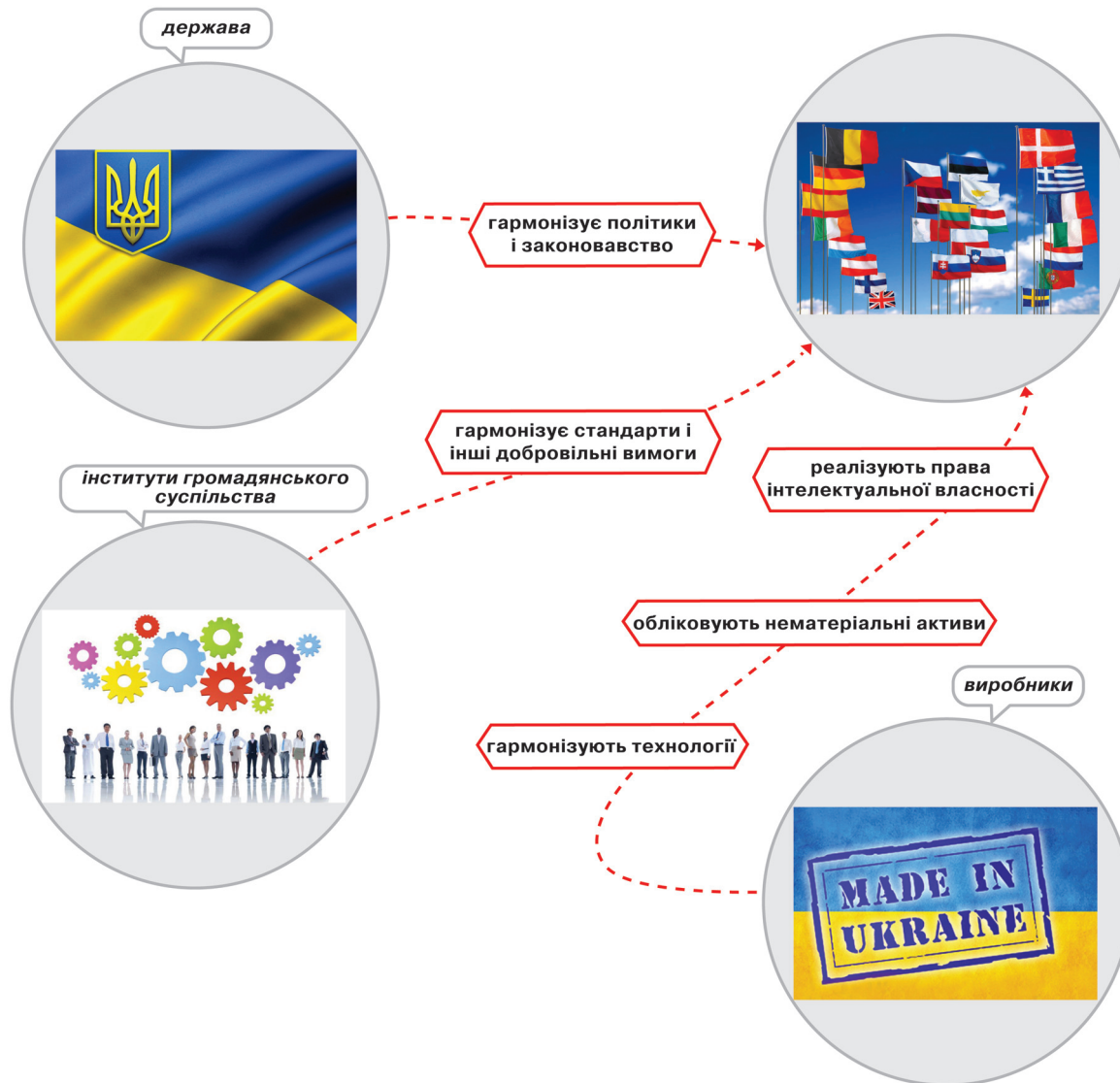
Що роблять виробники?



• Виробники аграрної та харчової продукції мають:

- > запроваджувати технології виробництва, які відповідають фітосанітарним вимогам, критеріям системи управління ризиками НАССР, вимогам з охорони навколишнього середовища
- > брати участь у системі забезпечення простежуваності продукції «від лану до столу»
- > використовувати в технологічних циклах обладнання, яке сертифіковане на відповідність міжнародним стандартам
- > запроваджувати сучасні соціальні стандарти
- > документувати технологічні і управлінські процедури як об'єкти інтелектуальної власності і гармонізувати їх з національним і європейським законодавством, а також з відповідними стандартами
- > організувати на підприємстві облік технологічних і управлінських процедур як нематеріальних активів – об'єктів інтелектуальної власності, забезпечивши виплату роялті їхнім власникам

Як це працює?



- Держава створює в Україні такі умови життя і господарювання, які існують в ЄС шляхом наближення галузевих політик і гармонізації національного законодавства у сферах подолання технічних бар'єрів, фітосанітарного захисту та охорони прав інтелектуальної власності
- Інститути громадянського суспільства, перш за все галузеві асоціації виробників, створюють технічні комітети і залучають фахівців до створення гармонізованих стандартів та інших профільних нормативних документів
- Виробники аграрної та харчової продукції
 - > гармонізують виробничі та управлінські процедури до вимог національного законодавства, вітчизняних та міжнародних неурядових профільних нормативних документів в сферах технічного регулювання, фітосанітарних заходів
 - > забезпечують облік гармонізованих корпоративних процедур як нематеріальних активів і реалізують права інтелектуальної власності відповідних власників

Що в результаті?



Хто лідери?

Дійсними лідерами євроінтеграційних процесів в регіонах стали системні партнери проекту «Дебати в регіонах щодо розвитку сільських територій в контексті Угоди про асоціацію»:



- **ГС «Аграрний союз України»**
 - > ОАО «Вінницька рада сільгоспвиробників»
 - > Донецька ОО «Аграрного союзу України»
 - > Івано-Франківська ОО «Аграрного союзу України»
 - > Сумська ОО «Аграрного союзу України»



ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА
ПАЛАТА УКРАЇНИ



- > Київський Центр розвитку місцевого самоврядування
- > Волинський Центр розвитку місцевого самоврядування
- > Івано-Франківський Центр розвитку місцевого самоврядування
- > Сумський Центр розвитку місцевого самоврядування



- > Вінницький соціально-економічний інститут Університету «Україна»



- > Сумський національний аграрний університет



- > Східноєвропейський національний університет ім. Лесі Українки



- > Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника



- > Донецька ТПП



- > Івано-Франківська ТПП



- > Національний університет біоресурсів і природокористування України



- **ГС «HiTechOffice Ukraine»**

- Центр підтримки бізнесу міста Суми
- ДУ «Волинський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я України»
- Волинський Науково-практичний центр профілактичної медицини
- Івано-Франківський обласний Центр зайнятості
- ГО «Духовно-моральна цивілізація»

Де це відбувалося?



• **Вінниця**
01.06.2018



• **Краматорськ**
22.06.2018



• **Івано-Франківськ**
24.07.2018



• **Київ**
10.07.2018



• **Луцьк**
14.09.2018



• **Суми**
12.10.2018

